

# TARNÓW.PL

MIESIĘCZNIK MIEJSKI

GRUDZIEŃ 2010

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY NR 12 (21)

***Drodzy Mieszkańcy, Tarnowianie!***

***Serdecznie dziękuję za Państwa głosy oddane w wyborach na prezydenta Tarnowa. Dziękuję za każdy głos z osobna. Tak duże poparcie to nie tylko ogromna satysfakcja, ale i wielkie zobowiązanie na kolejne cztery lata rozwoju Tarnowa.***

***Wierzę, że wspólnie jesteśmy w stanie wiele osiągnąć. Deklaruję, że obowiązki prezydenta będę wypełniał jak najlepiej i dołożę wszelkich starań, aby wszyscy mieszkańcy byli dumni z Tarnowa.***

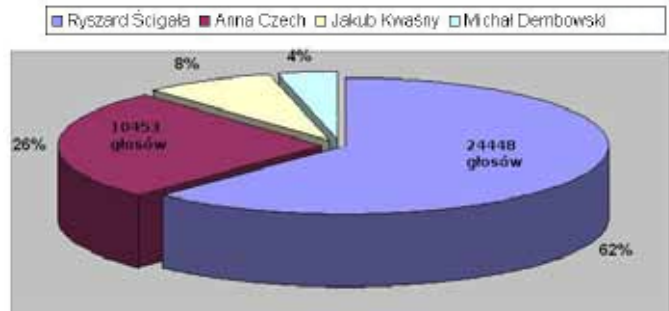
**Z pozdrowieniami**

*Edward Świątek*

# Prezydent Tarnowa w pierwszej turze z ogromnym poparciem mieszkańców

**T**arnowianie nie mieli wątpliwości co do tego, kto przez cztery najbliższe lata powinien piastować funkcję prezydenta miasta. Ryszard Ścigała zwyciężył w pierwszej turze wyborów.

To historyczny moment dla miasta – pierwsza reelekcja zakończona poprawą wyniku sprzed czterech lat. Prezydent Tarnowa **Ryszard Ścigała** w walce o głosy tarnowian pokonał trójkę kontrkandydatów, uzyskując 61,72% głosów. *Tarnów musi się rozwijać. Zamierzam nie tylko kontynuować rozpoczęte inicjatywy, ale zrealizować wiele nowych* – tak najkrócej opisać można plany wybranego na drugą kadencję prezydenta Tarnowa Ryszarda Ściagi. Jedną z najważniejszych spraw będzie współpraca z PKP w zakresie przebudowy układu komunikacyjnego miasta. Będzie to związane z modernizacją linii kolejowej E30. Do urn wyborczych poszło blisko 43% uprawnionych do głosowania tarnowian. Frekwencja okazała



Na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

się zdecydowanie wyższa niż w Krakowie i województwie małopolskim. W Tarnobrzegu głosowanie przebiegło spokojnie. Nie zanotowano żadnych incydentów, prawidłowo oddano ponad 96% głosów.

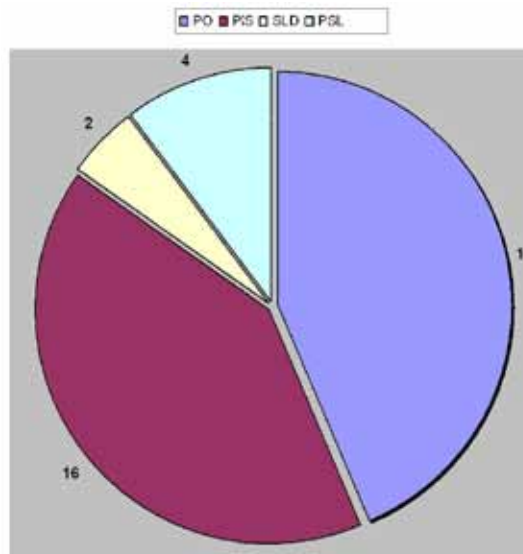


# Kto z Tarnowa do Sejmiku Małopolskiego

**W**ybory do Sejmiku Małopolskiego po raz pierwszy w historii wygrało PO. Reprezentantom tego ugrupowania nie udało się jednak osiągnąć wyniku przekładającego się na bezwzględną większość. Oznacza to, że do powołania marszałka i zarządu potrzebny będzie koalicjant.

W wyborach do Sejmiku Małopolska została podzielona na sześć okręgów. Z okręgu tarnowskiego radnymi zostali **Piotr Sak, Lucyna Malec, Marcin Kuta, Bolesław Łączyński** i **Roman Ciepiela**. Ten ostatni, w kadencji 2006-2010 piastujący stanowisko wicemarszałka, uzyskał ponad 27 tysięcy głosów. To drugi wynik w Małopolsce.

Z ramienia PO miejsce w Sejmiku zapewnili sobie: **Małgorzata Radwan-Balada, Józef Lassota, Kazimierz Barczyk, Jagna Marczułajtis-Walczak, Grzegorz Lipiec, Elżbieta Achinger, Kazimierz Czekaj, Marek Sowa, Lidia Gądek, Barbara Dziwisz, Franciszek Bachleda-**



**Księdziorz, Jerzy Ochman, Roman Ciepiela, Bolesław Łączyński, Marcin Kuta, Leszek Zegzda i Zygmunt Berdychowski.**

Z listy Prawa i Sprawiedliwości w Sejmiku zasiadać będą: **Krzysztof Tenerowicz, Renata Godyń-Swędzioł,**

**Wojciech Grzeszek, Bogdan Pęk, Zdzisław Filip, Jarosław Szlachetka, Marek Wierzba, Jan Hamerski, Rafał Stuglik, Piotr Sak, Józefa Żelazko-Szczurek, Lucyna Malec, Andrzej Romanek, Grzegorz Biedroń, Paweł Śliwa** oraz **Andrzej Bulzak.**

Polskie Stronnictwo Ludowe będzie reprezentowane przez **Wojciecha Kozaka, Adama Domagałę, Jacka Soskę i Stanisława Sorysa**. Z ramienia Sojuszu Lewicy Demokratycznej w Sejmiku zasiądą: **Grzegorz Gonddek** oraz **Bogusław Maścior.**

Choć w wyborach do Sejmiku Małopolskiego kandydaci z ramienia PSL otrzymali tylko

4 mandaty na 39, to właśnie oni mogą mieć decydujący wpływ na funkcjonowanie tego organu. PO jako kandydata na marszałka Małopolski wskazała **Marika Sowę.**

# Nowa Rada Miejska

**N**ajbliższe posiedzenie tarnowska Rada Miejska odbędzie już w nowym, określonym dzięki głosom mieszkańców miasta, składzie. Najwięcej głosów zdobyli kandydaci z list PiS – 11076. Drugą siłą okazali się kandydaci z list KWW Ryszarda Ścigały Tarnowianie – 10435. Na listy PO oddano 9442 głosy. Kandydaci SLD otrzymali zaś 4652 głosy. Wyborcy pozytywnie ocenili czteroletnią pracę większości dotychczasowych radnych, czternastu z nich zapewniając reelekcję. W kadencji 2010-2014 spośród dwudziestu pięciu osób, sześć nigdy nie zasiadało w Radzie Miejskiej.



W nowym składzie Rady Miejskiej Tarnowa znalazły się cztery ugrupowania. Kandydaci startujący z list PiS-u otrzymali 9 miejsc, Platforma Obywatelska i „Tarnowianie” po 7, a z list SLD do Rady Miejskiej dostały się dwie osoby. W oczach wyborców uznania nie znaleźli kandydaci komitetu wyborczego „Kocham Tarnów”.

Statystyczny Radny Rady Miejskiej ma 47 lat. Najmłodsza to 21-latką, najstarszy natomiast ma 64 lata. Najwięcej jest mężczyzn – 19, kobiet zaś sześć. W statystyce zawodów dominują prywatni przedsiębiorcy, nauczyciele oraz osoby związane z sektorem służby zdrowia.

## Radni Tarnowa według okręgów (wraz z liczbą głosów):

### Okręg nr 1 – 6 mandatów

Robert Wardzala (PO)	Ryszard Ścigała <sup>1</sup> (Tarnowianie)	Kazimierz Koprowski (PiS)	Stefan Wrona (Tarnowianie)	Adam Sajdak (PiS)	Agnieszka Wolińska (PO)
1582	1088	725	580	331	240

<sup>1</sup> Wygaśnięcie mandatu wskutek wyboru na prezydenta miasta po stwierdzeniu Rady Miejskiej w Tarnowie w drodze uchwały. Na jego miejsce wstępuje osoba z listy KWW Ryszarda Ścigały „Tarnowianie”, która w wyborach uzyskała kolejno największą liczbę głosów.

### Okręg nr 2 – 7 mandatów

Jakub Kwaśny (SLD)	Jacek Łabno (PiS)	Henryk Słomka-Narożański (PO)	Tadeusz Mazur (Tarnowianie)	Stanisław Klimek (PiS)	Roman Korczak (PiS)	Maria Borys Latała (PO)
1213	1198	831	812	706	599	510

### Okręg nr 3 – 7 mandatów

Anna Czech (PiS)	Bartłomiej Babuška (PO)	Grażyna Barwacz (Tarnowianie)	Jerzy Hebda (Tarnowianie)	Jan Radoń (Tarnowianie)	Małgorzata Mękal (PO)	Marek Drwał (PiS)
1633	670	518	485	365	357	339

### Okręg nr 4 – 5 mandatów

Grzegorz Kądzielawski (PiS)	Jan Niedojadło (Tarnowianie)	Barbara Koprowska (PiS)	Grzegorz Światłowski (PO)	Krzysztof Bazuła (SLD)
867	551	473	413	370



# Tarnowski dworzec jak nowy – miasto ma piękną wizytówkę

**G**dy sto lat temu tarnowski dworzec został oddany do użytku, był jednym z najpiękniejszych obiektów tego typu na ziemiach polskich. Niestety, w ciągu kilkudziesięciu ostatnich lat jego stan daleki był od ideału. Teraz, po trwającym blisko cztery lata remoncie, dworzec odzyskał dawny blask.

W uroczystym otwarciu odnowionego tarnowskiego dworca PKP uczestniczyli mieszkańcy, przedstawiciele władz rządowych, parlamentarnych i samorządowych. Remont kosztował 42 miliony złotych. Prowadzone przez PKP S.A. Oddział Dworce



wiane będą w zachodniej części dworca. Jest tam wystarczająco dużo miejsca, by prezentować nawet instalacje o dużych gabarytach. Przestrzeń tę dla sztuki zainaugurował cykl wielkoformatowych fotokolaży **Ryszarda Horowitza**, który prezentowany był w dniu inauguracji odnowionego dworca. Działalność Galerii Miejskiej BWA w tym budynku oficjalnie rozpocznie się 17 grud-

Tarnowski dworzec został oddany do użytku 24 listopada 1910 roku, w dzień Święta Inwestycji. Tarnów wzbogacił się wówczas również o miejską elektrownię i wodociągi. Po zakończonym niedawno remoncie dworzec wrócił do wyglądu sprzed stu lat. By zachować wierność historycznym szczegółom, postarano się o to, by wykorzystane podczas remontu materiały w jak największym stopniu przypominały te oryginalne. Kostkę brukową sprowadzono z Włoch, a płytki na posadzkę dworca aż z Anglii.

Kolejowe prace miały bardzo szeroki zakres. Odnowiono elewację budynku, wymieniono wewnętrzne tynki, podłogę, instalację CO, wodno-kanalizacyjną, elektryczną i teletechniczną, a także stolarkę okienną. Zdecydowano się również na wymianę drewnianych stropów zastosowanych podczas budowy dworca przed stu laty. Teraz zastąpiły je konstrukcje żelbetowe o znacznie większej wytrzymałości.

Zadbano również o wyposażenie dworca, które będzie odpowiadało klimatowi jego murów. Wnętrze tarnowskiego stulatka przypomina teraz wysokiej klasy hotel austriacki z przełomu XIX i XX wieku. Plac przed dworcem również zmienił się nie do poznania. Pojawiły się tam ozdobne lampy, klomby zieleni oraz ławki.

Niebawem wyremontowany tarnowski dworzec PKP stanie się siedzibą Galerii Miejskiej BWA. Obrazy i fotografie wysta-

4 sierpnia 1914 r. – z tarnowskiego dworca, żegnani przez Tadeusza Tertila, do Krakowa wyruszyli pierwsi tarnowscy legionieści

30 czerwca 1929 r. – sprowadzono z Syrii prochy gen. Józefa Bema

28 sierpnia 1939 r. – na tarnowskim dworcu wybucha bomba podłożona przez niemieckich dywersantów. Ładunek wybuchowy zabił 20 osób i ranił 53 osoby

14 czerwca 1940 r. – z bocznic przy ul. Kochanowskiego, niedaleko od dworca PKP, wyruszył pierwszy transport polskich więźniów do KL Auschwitz

nia. Odbędzie się wówczas jubileuszowa wystawa **Witolda Pazery**, która zostanie połączona z tradycyjną wigilią tarnowskich środowisk twórczych.

## Ośrodek „U Siemachy” pracuje pełną parą

**T**arnowska młodzież może już korzystać z Młodzieżowego Ośrodka Rozwoju Społecznego Stowarzyszenia „U Siemachy”. Jak mówi **Grzegorz Sudoł, dyrektor obiektu, to o wiele doskonalsza i bardziej wszechstronna wersja podwórka.**

Pierwszy w Tarnowie Młodzieżowy Ośrodek Rozwoju Społecznego Stowarzyszenia „U Siemachy” okazał się magnesem dla młodych tarnowian. Jeszcze przed jego otwarciem, podczas zapisów, chęć udziału w zajęciach zadeklarowało blisko 1300 osób. Młodzi, którzy uczęszczają do „Siemachy”, pod okiem wychowawców mogą korzystać z pracowni komputerowych,

językowych, matematycznych, a także z siłowni i klubu fitness. Codziennie w bezpłatnych zajęciach „U Siemachy” uczestniczy 250 dzieci i młodzieży. Młodzieżowy

Ośrodek Rozwoju Społecznego Stowarzyszenia „U Siemachy” powstał tuż obok galerii handlowej Gemini Park Tarnów i przy finansowym wsparciu inwestora galerii – Gemini Holdings. Obiekt ten dysponuje powierzchnią blisko 2 tys. metrów kwadratowych.

Na dzień przed otwarciem MOR-S-a „U Siemachy” do Tarnowa przyjechał premier **Donald Tusk**, z którym spotkała się liczna grupa dzieci i młodzieży.



# Tarnowski ratusz na nowo

**Z**akończyły się prace renowacyjne w tarnowskim ratuszu. Poprawił się stan budynku, a także jego funkcjonalność. Koszt remontu wyniósł blisko 5 milionów złotych.

Trwający od 2003 roku remont tarnowskiego ratusza dobiegł końca. Renowacji poddana została elewacja budynku, poprawiono również stan attyki, legendarnych maszkaronów i ratuszowej wieży. Osuszono także fundamenty budynku. W ciągu dwóch ostatnich lat prace przeniosły się do wnętrza budynku, co wiązało się z ograniczeniem jego dostępności dla zwiedzających. W ramach tego etapu wykonano instalacje w stropach i ścianach. Ponadto ratusz wyposażono w klimatyzację i monitoring, a także nowoczesne zabezpieczenia.

Dzięki remontowi przystosowano do użytku nieeksploatowane dotychczas piwnice, a na poddaszu, na które prowadzą szklane schody, urządzono magazyny zbiorów archeologicznych. Podczas remontu ratusza natrafiono także na nieznaną dotąd studnię. Najprawdopodobniej pełniła ona funkcję lochu. Niebawem studnia zostanie wyeksploatowana i podświetlona.



Prace remontowe pochłonęły łącznie 4,7 mln zł. Podczas uroczystości otwarcia ratusza tarnowskie muzeum wzbogaciło się o nowy eksponat przekazany przez prezydenta **Ryszarda Ściągłę**. Jest nim tablica, która do 1918 roku wisiała na budynku austriackiego banku przy ulicy Mickiewicza 2. Tablica ta po odzyskaniu przez Polskę niepodległości została od-

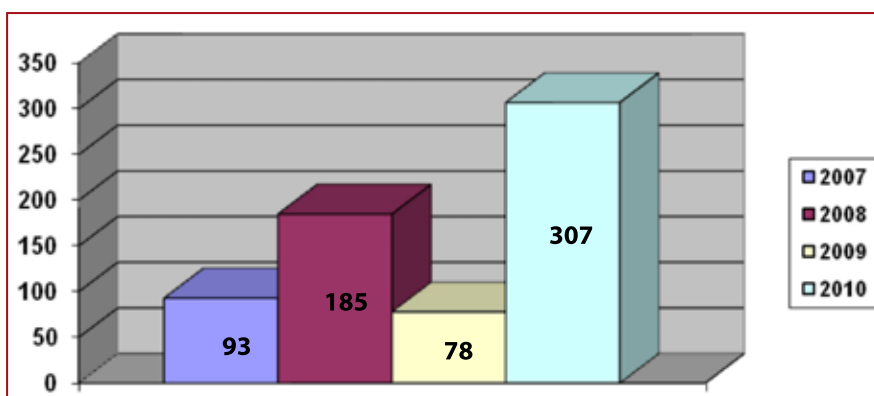
wrócona i przemalowana tak, by pełnić swoją rolę dla funkcjonującego w tym samym miejscu Banku Polskiego. Tablica została odkupiona od właściciela prywatnego.

Ratusz był siedzibą tarnowskiej Rady Miejskiej od 1448 roku, a od 1931 roku mieści się w nim muzeum.

## Miasto znów pomaga policji

**U**rząd Miasta Tarnowa przekazał tarnowskiej policji ponad 61 tysięcy złotych. To kolejna dotacja magistratu dla tarnowskich stróżów prawa. Przekazane pieniądze

Dofinansowanie tarnowskiej policji przez UMT w 2010 r.  
 100 tys. zł - remonty  
 40 tys. zł - płatne patrole w mieście  
 12 tys. zł - nagrody pieniężne dla wyróżniających się w służbie policjantów prewencji  
 77 tys. zł - zakup nieoznakowanego Forda Mondeo  
 10 tys. zł - wartość zakupionych testerów narkotykowych  
 6,7 tys. zł - wartość sprzętu dla grupy antyterrorystów  
 61 tys. zł - dotacja na zakup sprzętu komputerowego i remont budynku Komendy Miejskiej



Dofinansowanie policji przez Gminę Miasta Tarnowa w tys. złotych

**sfinansują zakup sprzętu komputerowego dla funkcjonariuszy oraz umożliwią kontynuację remontu budynku Komendy Miejskiej przy ulicy Traugutta.**

*Cieszy fakt, że władze miasta dostrzegają i rozumieją potrzebę inwestowania w bezpieczeństwo mieszkańców miasta - mówi Komendant Miejski Policji w Tarnowie*

*insp. Zbigniew Ostrowski. - Wspieranie finansowe naszych działań odbieramy jako nobilitację i docenienie służby na rzecz bezpieczeństwa ludzi, nobilitację, która zobowiązuje - dodaje komendant.*

W tym roku wartość środków przekazanych policji przez Urząd Miasta Tarnowa przekroczyła 307 tysięcy złotych.

# Tak uczciliśmy Święto Niepodległości

**T**arnowianie, którzy jako pierwsi wybili się na niepodległość, mają szczególne powody, by czcić dzień 11 listopada. Tegoroczne, miejskie obchody Święta Niepodległości zgromadziły tłumy tarnowian i odznaczały się dużą różnorodnością. Oprócz chwil podniosłej zadumy były także wydarzenia kulturalne i sportowe.

## Tarnów – pierwsze niepodległe

30 października 1918 roku burmistrz Tadeusz Tertil zwołał nadzwyczajne posiedzenie Rady Miasta, na której podjęto uchwałę, oddającą miasto do dyspozycji państwu polskiemu. Rankiem następnego dnia stacjonujący w Tarnowie, polski 20 Pułk Piechoty przejął władzę w mieście. Austriacy zostali rozbrojeni i odesłani do Ojczyzny.

W ten sposób Tarnów stał się pierwszym niepodległym, polskim miastem po I wojnie światowej.

W 92. rocznicę odzyskania suwerenności tarnowskie obchody Święta Niepod-

ległości rozpoczęły się mszą św. w intencji Ojczyzny, odprawioną w katedrze. Po niej uczestnicy uroczystości przeszli pod Grób Nieznanego Żołnierza, gdzie odśpiewano hymn państwowym. Po przemówieniu Prezydenta Miasta Tarnowa odbył się Apel Pamięci, podczas którego przy grobie złożono znicze – światła, symbolizujące pamięć o zbrojnym sukcesie z roku 1918 i tych, którzy za wolność oddali życie. Oddział honorowy policji oddał

salut honorowy. W uroczystościach udział wzięli kombatanci, przedstawiciele organizacji patriotycznych, służby mundurowe. Święto Niepodległości uczcili także melomani, którzy wieczorem licznie zgromadzili się w Sali Lustrzanej, by wziąć udział w koncercie muzyki polskiej w wykonaniu Tarnowskiej Orkiestry Kameralnej pod dyktando **Oresta Telwacha**.

Tradycyjnie, 11 listopada to również dzień zmagania sportowych. Tarnowscy sportowcy – zawodowcy i amatorzy – wzięli udział w XV Biegu Sokołów rozegranym



w Parku Strzeleckim, Mityngu Pływackim z okazji Narodowego Dnia Niepodległości w Parku Wodnym przy ul. Piłsudskiego, Otwartym Turnieju Piłki Siatkowej z okazji Święta Niepodległości w hali TOSiR przy ulicy Krupniczej oraz Turnieju Szachowym.

Ciekawym finałem obchodów Święta Niepodległości był Balonowy Turniej Niepodległości, podczas którego w pościg za balonem o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa ruszyli mieszkańcy Tarnowa i okolic, a także członkowie Tarnowskiego Klubu Miłośników VW Garbusa.

## Znakomity efekt Prezydenckiego Rautu Niepodległościowego

**T**egoroczny, czwarty Prezydencki Raut Niepodległościowy odbył się w innej formule i w innym niż zazwyczaj miejscu. Wydarzenie, które zgromadziło ponad czterysta osób, miało także wymiar charytatywny. Zebrane wśród uczestników rautu pieniądze – 36 tysięcy złotych – zostały przekazane na rzecz tarnowian cierpiących na stwardnienie rozsiane.

Prezydencki Raut Niepodległościowych zainaugurował przed czterema laty prezydent **Ryszard Ścigała** jako wydarzenie, które ma nadać radosny wymiar świętowaniu dnia 11 listopada. W przeddzień tegorocznego Święta Niepodległości ponad czterystu przedstawicieli biznesu, władz samorządowych, oświaty i kultury spotkało się w odnowionej siedzibie Centrum Sztuki Mościce. Raut, który tym

razem organizowany był przez Urząd Miasta Tarnowa przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim i Azotami Tarnów, rozpoczął się występem Orkiestry Narodowej Akademickiego Teatru Opery i Baletu im. S. Kruszelnickiej we Lwowie. Koncert ten uczcił konsolidację grupy kapitałowej Azoty-Tarnów i Kędzierzyn.

Dobry zwyczaj nakazuje, by każdy z gości Prezydenckiego Rautu Niepodle-

### Charytatywny Raut Niepodległościowy w poprzednich latach

Rok 2007 - 9 500 zł. przekazane na rzecz Stowarzyszenia Tarnowska Kropła (badania honorowych dawców szpiku kostnego)

Rok 2008 - 15 000 zł. przekazane na rzecz dzieci z wadą słuchu pozostających pod opieką tarnowskiego oddziału Polskiego Związku Głuchych

Rok 2009 - blisko 20 000 zł. na rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej

głościowego wsparł wyznaczony wcześniej cel charytatywny. W tym roku hojność gości okazała się rekordowa – zebrano 36 tysięcy złotych. Kwota ta trafiła do Koła SM działającego przy tarnowskim oddziale Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego. Jak mówi jego prezes, **Grzegorz Osuch** - pieniądze zostaną spożytkowane na finansowanie programu domowej rehabilitacji chorych. W tej chwili korzysta z niego 12 tarnowian, chętnych jest 15 kolejnych. Do tej pory nie mogli oni korzystać z rehabilitacji ze względu na brak środków. Dzięki zbiórce przeprowadzonej podczas Prezydenckiego Rautu Niepodległościowego teraz będzie to możliwe.



# Zespół „rowerowy” już pracuje

**T**egoroczna, publiczna dyskusja na temat tarnowskich ciągów pieszo-rowerowych przyczyniła się do powołania przez prezydenta Ryszarda Ścigałę zespołu specjalistów. Jego zadaniem jest wypracowanie jak najlepszych rozwiązań w tym zakresie.

Powołany przez prezydenta Zespół Zadaniowy ds. ścieżek rowerowych podczas pierwszego spotkania podzielił się na dwie grupy zadaniowe.

## Do prac podzespołu roboczym ds. ścieżek rowerowych zgłosili się:

**Andrzej Banach** – dyrektor Wydziału Architektury i Budownictwa

**Jacek Adamczyk** – kierownik Referatu Krajobrazu Miasta

**Józef Czupryna** – główny specjalista w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

**Bogdan Banaś** – TS Sokół

**Piotr Zieliński** – PTG Sokół

**Tomasz Wójcik** – sędzia kolarski

**Zenon Zieliński** – Tandem – sklep rowerowy

Pracom podzespołu roboczego ds. ścieżek rowerowych przewodniczy **Zdzisław Musiał**, dyrektor Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich

W drugim podzespołu roboczym, ds. bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego, pracują:

**Jacek Pietrus** – zastępca komendanta Straży Miejskiej

**Marek Baran** – dyrektor Wydziału Sportu, Turystyki i Rekreacji

**Romuald Rojek** – główny specjalista w Wydziale Sportu, Turystyki i Rekreacji

**Zenon Zieliński** – Tandem – sklep rowerowy

**Krzysztof Zagórny** – serwis rowerowy

**Mirosław Bieniasz** – Bieniasz Bike – sklep rowerowy

Pracę podzespołu roboczego ds. bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego koordynuje **Jacek Mnich** – Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego z Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie.

Podczas pierwszego spotkania zespołu podjęto też decyzję o ustanowieniu skrzynki internetowej rowery@umt.tarnow.pl. Na adres ten można wysyłać zawiadomienia o zauważonych niebezpiecznych miejscach na ciągach pieszo-rowerowych, a także dzielić się swoimi spostrzeżeniami na ich temat. Zespoły ds. ścieżek rowerowych spotka-

ją się ponownie po ustaleniu budżetu miasta na rok 2011, by planować budowę ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych w kolejnym roku. Dzięki współpracy urzędników i znawców tematyki rowerowej ich jakość systematycznie będzie się poprawiać.



# Rekordowa zbiórka na Starym Cmentarzu

**K**westarzom Komitetu Opieki nad Starym Cmentarzem udało się zgromadzić 24,5 tysiąca złotych.

To rekord akcji, która na najstarszej tarnowskiej nekropolii odbyła się już po raz osiemnasty.

Członkowie Komitetu Opieki nad Starym Cmentarzem i ich najbliżsi, samorządowcy, sportowcy i ludzie kultury uczestniczyli w tegorocznej zbiórce na rzecz ratowania najstarszych nagrobków w Tarnowie. Akcja, która ze względu

W ostatnich latach renowacja nagrobków na Starym Cmentarzu prowadzona konsekwentnie jest za pieniądze z budżetu miasta. Od 2006 roku wyremontowano 44 nagrobki. Na ten cel wydano 337 tysięcy złotych.



na specyfikę kalendarza odbyła się w dniach 31 października i 1 listopada, przyniosła rekordową kwotę 24,5 tysiąca złotych. Jak mówi **Antoni Sypek**, przewodniczący Komitetu, za zebrane pieniądze uda się wyremontować dwa lub trzy nagrobki. Pomniki te zostały już wyselekcjonowane.

Przez siedemnaście lat działania Komitetu Opieki nad Starym Cmentarzem, dzięki kwotom pozyskanym poprzez zbiórki, możliwe było wyremontowanie 35 cennych z historycznego punktu widzenia nagrobków.

## Biało-czerwony Tarnów

**O**gromną popularnością cieszyła się tegoroczna akcja „Flaga na samochód”. W ciągu zaledwie kilku dni tarnowski magistrat rozdał trzy tysiące flag przystosowanych do zawieszania na antenach aut.

Zainteresowanie tegoroczną akcją „Flaga na samochód” przerosło oczekiwania magistratu. Trzy tysiące rozdanych do 10 listopada niewielkich, biało-czerwonych proporców w mgnieniu oka znalazło swoich właścicieli. Jak zapowiada **Maria Zawada-Bilik**, dyrektor Wydziału Marki Miasta UMT, w przyszłym roku „Flaga na samochód” będzie akcją o znacznie większych ramach i zasięgu.



## Krwiodawcy za darmo w autobusach

**T**arnowianie oddający krew otrzymują darmowe bilety miesięczne na wszystkie linie autobusów ZKM. Podczas ostatniej sesji Rady Miejskiej przyjęto uchwałę, która wprowadza ten przywilej na stałe.

Akcja, w ramach której krwiodawcom przydzielane są darmowe bilety komunikacji miejskiej, została zorganizowana, by zachęcić młodych do oddawania krwi. Jej pierwsza odsłona miała miejsce w lipcu ubiegłego roku i trwała do końca grudnia. W tym czasie z tego przywileju skorzystało 1621 osób. Spośród nich 523 stanowiły osoby, które oddały krew po raz pierwszy. W tym roku akcja trwa od marca i zakończy się 31 grudnia. Do końca października z darmowych biletów skorzystało 2645 krwiodawców, spośród których 484 osoby oddały krew po raz pierwszy.

Akcja przynosi znakomite efekty. W ubiegłym roku wartość wydanych krwiodawcom biletów wyniosła 122 tys. zł. Do końca października tego roku wydano zaś bilety o równowartości 205 tys. zł. Wiąże się to z ograniczeniem wpływów dla Zakładu Komunikacji Miejskiej. Różnica jest jednak pokrywana z budżetu miasta i nie ma wpływu na cenę biletów.

Cykliczne akcje oddawania krwi organizowane są w:

- Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej, Seminarium Duchownym
- 20 szkołach ponadgimnazjalnych Miasta Tarnowa
- 10 zakładach pracy, m.in. w Azotach Tarnów

O tym, jak skuteczna jest taka forma promocji krwiodawstwa, świadczą liczby. W ubiegłym roku w Tarnowie oddano 2288 litrów krwi; spośród nich aż 1155 litrów oddali krwiodawcy ze szkół ponadgimnazjalnych i uczelni wyższych. W tym roku, do końca października, oddano już 2013 litrów krwi, z czego 1089 litrów pochodziło od młodych krwiodawców.

## „Gorące Miasto” w Internecie

W świecie komputerów i multimedialnych film jest jednym z podstawowych środków przekazu. Może być on również skutecznym narzędziem marketingowym. Nowy, wyprodukowany w tym roku spot promujący Tarnów można już obejrzeć poprzez oficjalny serwis Urzędu Miasta Tarnowa. Kierujący do niego, graficzny odnośnik znajduje się w prawej kolumnie strony [www.tarnow.pl](http://www.tarnow.pl). Film zbiera bardzo dobre opinie.

Zapraszamy do oglądania!



## Noworodki na spotkaniu z prezydentem

**O**d początku tego roku przybyło 854 tarnowian. Wszystkie dzieci urodzone w Roku Jubileuszowym są zapraszane na uroczyste spotkania z prezydentem miasta. W listopadzie odbyło się trzecie z cyklu takich uroczystości.

Tym razem do auli Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Tarnowie zaproszono 250 dzieci i rodziców. Maluchom wręczono Certyfikaty Dzieci Roku Jubileuszowego oraz albumy na fotografie. Mamy otrzymały zaś róże.



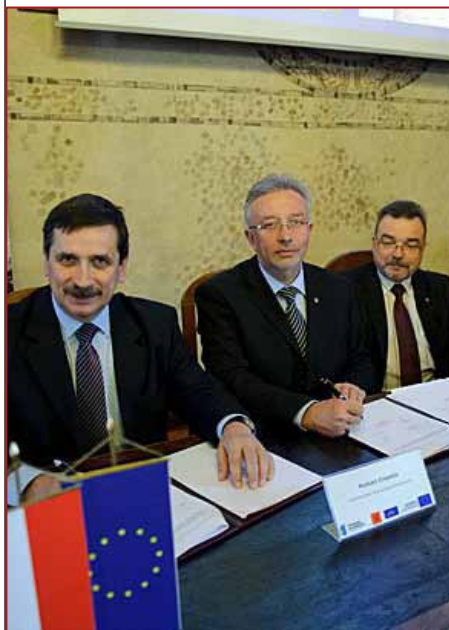


# Starówka w nowej szacie, umowa „rewitalizacyjna” podpisana

**R**ewitalizacja, przebudowa i poprawa estetyki tarnowskiej Starówki oraz centrum miasta to główne zadania realizowane dzięki „Programowi zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta”. Szeroko zakrojone zadania, których część doczekała się już realizacji, będą warte w sumie blisko 16 milionów złotych. Część z tej kwoty stanowią środki unijne.

Ponad 6 milionów złotych pozyskał Tarnów dzięki umowie podpisanej przez prezydenta Tarnowa **Ryszarda Ścigałę** oraz wicemarszałka województwa małopolskiego, **Romana Ciepiałę**.

Projekt obejmuje refundację wydatków poniesionych na ten cel w latach 2007-2009 oraz dofinansowanie do inwestycji prowadzonych w latach 2010-2012.



Do głównych zadań, które zawierają się w projekcie rewitalizacji, należą:

1. Rewitalizacja placu Rybnego i Bimy (zagospodarowanie, prace archeologiczne, konserwacja murów miejskich, iluminacja) – realizacja do listopada 2011 r.
2. Renowacja murów miejskich przy ul. Szerokiej i Fortecznej oraz Brama Piłźnieńska
3. Estetyzacja i iluminacja skwerów miejskich (placu Kościuszki, skweru Małkowskiego, skweru Kokocińskiego, skweru ks. J. Popiełuszki, skweru Piszów, skweru przy ulicy Bóżnic)
4. Wykonanie ścieżki edukacyjno-historycznej w centrum miasta – do końca 2011 r.
5. Zagospodarowanie „Burku” - opracowanie koncepcji
6. Zagospodarowanie południowej pierzei Rynku
7. Rozwiązanie problemów komunikacyjnych w centrum miasta (podziemne przejście przy ulicy Mickiewicza, remont placu Sobieskiego wraz ze skrzyżowaniem ulicy Wałowej, Katedralnej, Targowej)
8. Modernizacja ul. Krakowskiej – do 30.09.2011 r.
9. Budowa podziemnego przejścia dla pieszych przy ulicy Mickiewicza
10. Remont Grobu Nieznanego Żołnierza
11. Zagospodarowanie terenu nieruchomości przy ulicy Wałowej 7

Projekt rewitalizacji tarnowskiej Starówki obejmuje:

- remont nawierzchni jezdni, chodników, budowę przejścia podziemnego
- przeprowadzenie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych oraz wprowadzenie elementów historyczno-edukacyjnych do przestrzeni miejskiej
- poprawę przestrzeni miejskiej pod względem estetyki i funkcji wypoczynkowej
- poprawę jakości funkcjonalnej i estetycznej terenów zielonych

## Kolejny „Orlik” w Tarnowie

**Tarnów doczekał się trzeciego „Orlika”. Nowoczesny obiekt posiadający dwa boiska powstał za kwotę miliona złotych. Jego budowa została dofinansowana ze źródeł zewnętrznych w kwocie 811 tysięcy złotych.**

„Orlik” na osiedlu Zielonym składa się z boiska do piłki nożnej o wymiarach 26 x 56 metrów pokrytego bezpieczną dla korzystających „sztuczną trawą” oraz boiska wielofunkcyjnego. To drugie ma wymiary 15,1 x 28,1 m i podłoże z tzw. „tar-

tanu”. Całości dopełnia budynek zaplecza, w którym mieszczą się łazienki i szatnie.

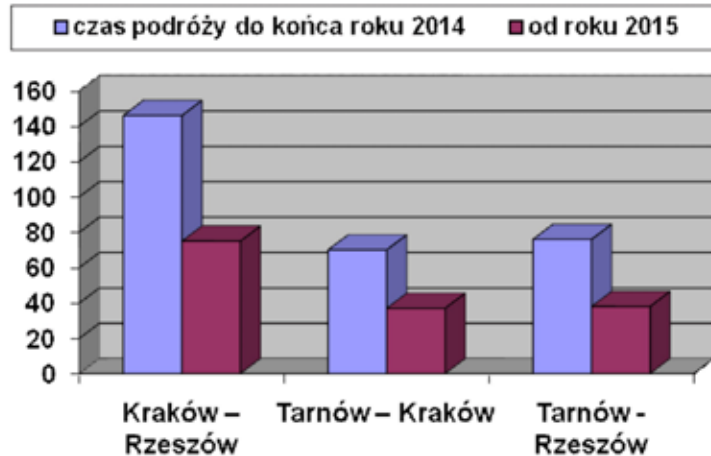
Nowy „Orlik” jest oświetlony i ogrodzony siatką o wysokości 4,6 metra. Dodatkowo wykonano chodniki prowadzące do boiska oraz wewnętrzne ciągi komunikacyjne.

Do tej pory w Tarnowie funkcjonowały dwa „Orliki”: przy IV Liceum Ogólnokształcącym i Gimnazjum nr 10 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 i przy Szkole Podstawowej nr 5.

# Koleją w niespełna 40 minut do Krakowa i Rzeszowa

**W** Sali Lustrzanej podpisano umowę na modernizację fragmentu biegnącej pomiędzy Krakowem a Rzeszowem linii kolejowej E30. Przebudowa, która obejmie odcinek od Biadolin do Tarnowa, zostanie sfinalizowana do końca roku 2014 i pozwoli na podróżowanie z prędkością 160 km/h. Dla tarnowian i przyjeżdżających do naszego miasta turystów będzie to oznaczało ogromną oszczędność czasu.

W pierwszej połowie 2011 roku rozpocznie się modernizacja linii kolejowej E30 na liczącym 18,9 km odcinku od Biadolin do Tarnowa. Przebudowa, której



koszt wyniesie ponad 623 miliony złotych, będzie gruntowna i podniesie jakość trakcji, umożliwiając bezpieczne podróżowanie z prędkością 160 km/h.

oddalonych od budynku.

W ramach inwestycji w Tarnowie powstanie również Lokalne Centrum Sterowania Ruchem Kolejowym, umożliwia-

Modernizacja linii E30 będzie oznaczała duże inwestycje dla Tarnowa. Na dworcu głównym i w Mościcach przebudowane zostaną perony i układ torów. Ponadto na tarnowskim dworcu wydłużony zostanie podziemny korytarz, który po przebudowie będzie prowadził także do torów najbardziej

Zmiany, które zostaną wprowadzone w przebiegu linii E30, umożliwią także przeprowadzenie szeregu inwestycji drogowych. Będzie tak w przypadku przebudowy i budowy wiaduktów w ciągu ulic: Podgórskiej, Czerwonych Klonów, Warsztatowej, Krakowskiej, Wita Stwosza, Tuchowskiej, Dąbrowskiego i Gumnińskiej.

Dzięki tym inwestycjom, na tarnowskim odcinku linii E30 nie będzie już przejazdów, na których tory będą się krzyżować z drogami dla samochodów.

jące zdalne sterowanie ruchem na odcinku pomiędzy Podłężem a Czarną Tarnowską tj. na długości około 80 km linii. (stacje: Kłaj, Bochnia, Brzesko, Biadolino, Bogumiłowice, Tarnów Mościce, Tarnów, Tarnów Wschód, Wola Rzędzińska i Czarna Tarnowska).

## Park Legionów będzie zagospodarowany

**T**uż przy otwartej w sierpniu galerii handlowej Gemini Park Tarnów powstaje miejsce, którego pierwszym elementem jest oddany w październiku tor rowerowy. Park Legionów będzie ofertą nie tylko dla młodzieży, ale również dla dzieci i dorosłych.

Urząd Miasta Tarnowa wydał zgodę na budowę Parku Legionów. Obiekt ten będzie w wyraźny sposób podzielony na cztery części przystosowane do potrzeb osób w różnym przedziale wiekowym. Dla dzieci przewidziano budowę placu zabaw, młodzież będzie mogła spędzać czas



w skate-parku, szachownice będą propozycją dla dojrzałych użytkowników parku, a dopełnieniem oferty tego miejsca będzie Ogród Sztuki, gdzie swoje prace będą mogli prezentować młodzi artyści.

Park Legionów będzie ostatnią częścią „umowy offsetowej” wypełnianej przez Gemini Holdings. Firma, która była głównym inwestorem w przypadku ośrodka „U Siemachy”, na budowę parku wyda 2 miliony złotych. Projekt parku autorstwa **Anny Wodki i Katarzyny Słysz** został wyłoniony w ubiegłorocznym konkursie.

# Drogowe perspektywy Tarnowa

**W**raz z połączeniem Tarnowa z autostradą, konieczne będzie dostosowanie do niej przebiegu miejskich ulic. Opracowana koncepcja drogowego rozwoju Tarnowa jest już częściowo zrealizowana. Jednak w ciągu kilku najbliższych lat tarnowskie ulice czeka jeszcze wiele istotnych zmian.

Jedną z najważniejszych inwestycji drogowych będzie budowa dwupasmowego ronda u zbiegu ulicy Błonie i alei Jana Pawła II. Modernizacja czeka również drogi prowadzące z tego miejsca do wyjazdu z Tarnowa w stronę Wierzchosławic. Ulice Spokojna – Elektryczna – Wyszyńskiego – Czysta – Mościckiego – Kwiatkowskiego do ulicy Witosa zostaną rozszerzone do układu 2x2 pasy ruchu.

Rondo powstanie również u zbiegu ulic Czystej i Mościckiego. Powstanie tam nowa droga, która połączy to miejsce z terenami inwestycyjnymi przy Zakładach Mechanicznych. Nowa trasa drogowa pojawi się także wzdłuż linii kolejowej E30, prowadzącej z Krakowa do Rzeszowa. Połączy ona ulicę Dąbrow-



skiego z ulicą Dworcową. W ramach tej inwestycji zostanie również wykonane bezkolizyjne przekroczenie linii kolejowej w ciągu Dąbrowskiego – Tarnowskich z nowym przebiegiem połączenia do ulicy Tuchowskiej. Nowy przebieg ulicy Tuchowskiej będzie kontynuowany po południowej stronie tej linii do

ulicy Gumniskiej, następnie dalej po stronie północnej aż do skrzyżowania ulic Lwowska – Słoneczna – Orkana. To połączenie zamknie okrąg, tworząc wewnętrzną obwodnicę Tarnowa.

Rozwiązania te powinny zaspokoić komunikacyjne potrzeby Tarnowa na kilkanaście najbliższych lat.

## Modernizacja miejskiego stadionu

**W**yremontowane przebieralnie, łaźnie, a także gabinet odnowy biologicznej i masażu to główne elementy prac w szatniach w budynku Stadionu Miejskiego. Przeprowadzone zmiany zdecydowanie poprawiły warunki tarnowskim piłkarzom.

Szatnie dla piłkarzy tarnowskiej Unii przeszły pierwszy w historii Stadionu Miejskiego, generalny remont. W pomieszczeniach szatni

i łaźni pojawiły się nowe płytki, drzwi, a także nowe oświetlenie i wentylacja. – *Dziękujemy prezydentowi za dobrą współpracę* – powiedział **Michał Żurowski** ze Stowarzyszenia „Wierni”. Remont kosztował 150 tys. zł.

Stadion Miejski symbolicznie otrzymał również nazwę „Jaskółcze Gniazdo”. Pomysł na taki przydomek powstał przed ośmioma laty i doczekał się konsultacji społecznych, w których uzyskał ponad 80% poparcia.

## Betonowa ścieżka rowerowa

**Oddano do użytku ostatni z zaplanowanych na ten rok ciągów pieszo-rowerowych przy ulicy Wojska Polskiego. Ma on nawierzchnię betonową.**

Ścieżka mierzy 620 metrów. Została zbudowana w ciągu trzech miesięcy. Nawierzchnia z betonu zapewnia rowerzystom większą wygodę jazdy. Nie ma miejsc, w których droga dla pieszych i rowerzystów krzyżowałaby się z drogami dla samochodów, a krawężniki, które trzeba pokonać są niskie. Koszt budowy tego ciągu to 839 tys. zł.

Łączna długość ciągów pieszo-rowerowych powstałych w tym roku to 3,5 km. Koszt ich budowy wyniósł dwa miliony złotych. W Tarnowie można obecnie korzystać z około 55 km ciągów pieszo-rowerowych.



# Tak. Sześciolatek w szkole

## Ankiety dla pięciolatek

**R**odzice pięcioletnich dzieci otrzymali ankiety, w których anonimowo mogli się wypowiedzieć na temat zamiaru posłania swoich dzieci do szkoły już od przyszłego roku. To forma dialogu z rodzicami i element przygotowań, jakie z myślą o sześciolatkach uczniach poczyniły tarnowskie szkoły.

Rodzice odpowiadali na pytania dotyczące chęci posłania swoich dzieci do szkoły już w przyszłym roku, stopnia gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole, stopnia przygotowania tarnowskich szkół do przyjęcia młodszych dzieci.

Rodzice mogli także wypowiedzieć się na temat trafności programu nauczania dla

klasy pierwszej, przewidywań w zakresie stopnia opieki sprawowanej nad dzieckiem, oceny czasu, w którym sprawowana jest opieka w szkole, a także wyposażenia szkół w meble, pomoce i place zabaw odpowiednie dla sześciolatków.

Wypełnione ankiety posłużą do zdiagnozowania wiedzy i nastawienia rodziców w sprawie posyłania sześciolatków do szkół, a także wskażą kierunki działań, które będą mogły podjąć szkoły, by zapewnić większy komfort dzieciom i ich rodzicom.

Liczba sześciolatków w tarnowskich szkołach wzrasta. W roku szkolnym 2009/2010 edukację rozpoczęło dwudziestu najmłodszych uczniów. Obecnie na szkolne zajęcia w Tarnowie uczęszcza ich blisko sześćdziesięciu.

*W naszej szkole uczy się obecnie ośmioro sześciolatków, to najliczniejsza grupa spośród tarnowskich placówek – mówi Agnieszka Krakowska, wicedyrektor Szkoły Podstawowej nr 8. Do dyspozycji najmłodszych dzieci są kąpiki i sale zabaw, a niebawem będą one mogły korzystać również ze specjalnie dostosowanego placu zabaw, którego budowa jest na ukończeniu. Z sześciolatkami pracują cztery nauczycielki dysponujące odpowiednią wiedzą i doświadczeniem. Praca z najmłodszymi dziećmi nie zawsze jest łatwa, ale*



Najmłodszy uczniowie Szkoły Podstawowej nr 8 w Tarnowie

daje wiele satysfakcji, również dzięki bardzo dobremu kontaktowi z ich rodzicami.

Potwierdza to **Grażyna Stach**, nauczycielka SP nr 8, pod opieką której pozostają trzy sześciolatkowie uczennice. *–Uczenie sześciolatków to niewątpliwie wyzwanie. Do każdego z dzieci trzeba podejść indywidualnie; określić poziom umiejętności i potrzeby każdego z nich. Potem można już opracować taki program ćwiczeń, który będzie dla danego dziecka jak najkorzystniejszy. Nie można przy tym oczywiście zapominać, że na tym etapie edukacji zajęcia w szkole powinny być zabawą, a nie nauką.*

Bardzo cenna jest ścisła współpraca z tarnowskimi przedszkolami. Dzięki wymianie informacji i doświadczeń, jeszcze w przedszkolu, nim pójdą do szkoły, dzieci nabywają umiejętności – przede wszystkim motoryczne – pomocne w szybkim przyswajaniu wiedzy i umiejętności w szkole.

W tegorocznej edycji rządowego programu „Radosna Szkoła” dwanaście tarnowskich szkół i placówek otrzymało dofinansowanie o łącznej wartości blisko 131 tys. zł z przeznaczeniem na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw dla najmłodszych uczniów.

Dofinansowanie otrzymały: Szkoły podstawowe nr: 1, 3, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18, 19, a także Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat.

„Radosna Szkoła” to projekt obejmujący również budowę przyszłolatkowych placów zabaw. Z dofinansowania na ten cel skorzystało w tym roku sześć tarnowskich szkół podstawowych: nr 1, 5, 8, 14 i 19. Łączna wartość dofinansowania wyniosła prawie 424 tys. zł.

## Wyprawka szkolna – pieniądze są już wypłacane

**Z**akończył się proces weryfikacji tegorocznych wniosków złożonych w ramach programu „Wyprawka Szkolna”. Rodzice lub opiekunowie dzieci, którym przyznano pomoc finansową, mogą odbierać pieniądze będące refundacją za zakup podręczników.

W ramach programu „Wyprawka Szkolna 2010” wyłoniono 556 uczniów tarnowskich szkół, którym przyznano pomoc finansową. Wartość refundacji zakupu podręczników jest zwracana wnioskodawcom do wysokości przedłożonych dowodów

zakup (faktur, rachunków, paragonów, oświadczeń). Kwoty te nie mogą być jednak wyższe niż:

170 zł – dla uczniów klas I-III szkół podstawowych (+ uczniowie posiadający orzeczenie o kształceniu specjalnym z PP-P);

200 zł – dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym z PP-P;

310 zł – dla uczniów klas II gimnazjów (+ uczniowie kl. I-III gimnazjów posiadający orzeczenie o kształceniu specjalnym z PP-P);

300 zł – dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym z PP-P;

370 zł – dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych (techników, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych) posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym z PP-P.

Pieniądze przyznane uczniom placówek publicznych można odbierać w szkołach, do których uczęszczają. Po pieniądze dla uczniów szkół niepublicznych należy zgłaszać się do kas Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowej 4.

## Pałac Młodzieży z nową ofertą

**N**ajstarsza w Tarnowie placówka szkolno-wychowawcza poszerzyła swoją ofertę. Do dotychczas oferowanych zajęć dołączyły kółka wyrównawcze dla najmłodszych, kółko dziennikarskie oraz zajęcia promujące wolontariat.

Dziecięcy Klub Edukacyjny to nowa forma pracy w Pałacu Młodzieży. Starsi członkowie klubu uczestniczą w zajęciach wyrównawczych, pogłębiając w ten sposób wiedzę wyniesioną ze szkoły. Część z oferowanych przez Pałac Młodzieży zajęć jest ściśle ukierunkowana pod kątem przygotowania podopiecznych do egzaminu kompetencyjnego.

Powstał również oddział klubu, który skupia sześciolatkę. Prowadzone z nimi zajęcia będą koncentrować się na przygotowaniu dzieci do pójścia do szkoły poprzez rozwijanie wyobraźni i zdolności myślenia, a także umiejętności muzycznych i aktorskich.

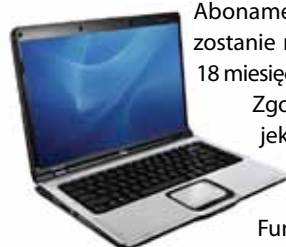
Inną, nową gałęzią działalności Pałacu jest Klub Aktywnej Młodzieży. Zrzeszeni w nim młodzi ludzie pomagają w nauce młodszym koleżankom i kolegom, odwiedzają domy dziecka, a także organizują zabawy i wycieczki. *Zajęcia te mają wykształcić w wychowankach postawy altruistyczne i tworzyć życzliwe więzi społeczne* – mówi dyrektor Pałacu Młodzieży Marta Komorowska.

W Pałacu Młodzieży coś dla siebie znaleźli również ci, którzy fascynują się mediami. Podczas warsztatów zatytułowanych „Okiem reportera” młodzież poznaje warsztat pracy dziennikarskiej, a niebawem będzie mogła także sprawdzić się przed mikrofonem i okiem kamery.

## Laptop dla każdego gimnazjalisty

**Od nowego roku szkolnego tarnowscy gimnazjaliści będą mogli korzystać z laptopów zakupionych przez Urząd Miasta Tarnowa. Magistrat ubiega się o 7 mln złotych ze środków zewnętrznych na ten cel.**

Zakup ponad 3,5 tysiąca laptopów dla gimnazjalistów oraz 130 komputerów dla nauczycieli to podstawowe elementy projektu walki ze zjawiskiem wykluczenia cyfrowego, który już niebawem wejdzie w fazę realizacji. Notebooki, które trafią do uczniów tarnowskich szkół, będą wyposażone w odpowiednie oprogramowanie oraz moduły, pozwalające na bezprzewodowe korzystanie z Internetu podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.



Abonament na dostęp do sieci zostanie natomiast opłacony na 18 miesięcy.

Zgodnie z założeniami projektu, dofinansowanie ma wynieść 85%. Źródłem dotacji jest Europejski

Funduszu Rozwoju Regionalnego.

### KULTURA

## Październik z jazzem

**3rd Tarnów International Jazz Contest to wydarzenie, na które czekało wielu tarnowskich miłośników muzyki instrumentalnej. Festiwal ten od początku swojego istnienia przyciąga gwiazdy wielkiego formatu i jest okazją nie tylko do wysłuchania wykonywanej na żywo muzyki na najwyższym poziomie, ale też wzięcia udziału w warsztatach z wirtuozami.**

Gwiazdami trzeciego, trwającego cztery dni festiwalu Tarnów International Jazz Contest byli **Jan**

**Ptaszyn-Wróblewski, Marek Napiórkowski** oraz wybitny saksofonista **Adam Pierończyk**. Podczas festiwalu na tej scenie zaprezentowali się również: **Krystyna Stańko**, AfroFree & Big Contest Band oraz **Jarosław Bothur** Quartet. 3rd Tarnów Jazz Contest był również okazją dla młodych tarnowskich muzyków. Uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych i inni pasjonaci muzyki dzięki niemu mogli odbyć warsztaty z Markiem Napiórkowskim i wysłuchać wykładu o jazzie **Jacka Niedzieli**. Podsumowaniem skierowanej do młodych muzyków odsłony festiwalu był konkurs muzyczny. Muzycy oceniani byli przez Jana Ptaszyna-Wróblewskiego, Adama Pierończyka, Wojciecha Niedzielę, Jacka Niedzielę i **Marcina Jara**. Najlepsi z nich wystąpili z gwiazdami na wspólnym koncercie.



#### Organizatorzy:

Stowarzyszenie ArtContest  
Stowarzyszenie Fermata  
Patronat honorowy  
Poseł na Sejm RP Urszula Augustyn  
Marszałek Województwa Małopolskiego  
Prezydent Tarnowa

## Pamięci artysty

**W Tarnowie otwarto wystawę prac Juliana Grabowskiego – artysty, malarza i pedagoga mieszkającego w Tarnowie w latach 1922-1973.**

Ojciec **Juliana Grabowskiego** był długoletnim pracownikiem Tarnowskich Wodociągów (wermistrzem) i wraz z rodziną mieszkał w tzw. „Białym Domu” przy ulicy Narutowicza 37. W tym też budynku Julian Grabowski urodził się w dniu 5 maja 1922 roku. Po ukończeniu szkoły średniej w Tarnowie, w latach 1947-1953 studiował w krakowskiej ASP. Od 1954 roku należał do Tarnowskiego Oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków, a w latach 1959-1961 i 1971-1973 był jego prezesem.

Od 1957 roku Julian Grabowski pracował w Liceum Sztuk Plastycznych w Tarnowie.

## Radiologia XXI wieku w „starym” szpitalu

**P**acjenci Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika korzystają już z odnowionego zakładu rentgenodiagnostyki. Jednostka ta została gruntownie przebudowana i zyskała nowoczesne urządzenia rentgenowskie.

By na nowo zaaranżować przestrzeń, wyburzone i przebudowane zostały ściany działowe w pracowni oraz korytarzu. Pomieszczenia stały się bardziej funkcjonalne, zwiększył się też komfort świadczenia usług. Wymienione zostały tynki, wykonano nową instalację elektryczną, sygnalizacyjną, wodno-kanalizacyjną i centralnego ogrzewania. Dokonano wymiany podłogi, armatury oraz płytek. Wymieniono także stolarkę wewnętrzną. Przede wszystkim jednak pojawiły się nowe urządzenia rentgenowskie.

Modernizacja zakładu rentgenodiagnostyki Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika trwała ponad 4 miesiące i kosztowała 1,4 mln zł. Ponad 500 tys. z tej kwoty to koszt zakupu urządzeń RTG. Został on w połowie dofinansowany ze środków Gminy Miasta Tarnowa.



„Stary” szpital wzbogacił się o dwa nowoczesne, zdalnie sterowane aparaty rentgenowskie typu telekomando i trzy aparaty do zdjęć przyłóżkowych

## Złota Perła Medycyny dla „starego” szpitala

Po wysokiej lokacie w rankingu Rzeczypospolitej tarnowski Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika został ponownie wyróżniony. Tym razem jakość świadczonych w nim usług doceniła kapituła konkursu **Złota Perła Medycyny**.

W kategorii wieloprofilowych lecznic do 400 łóżek, Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika nie ma sobie równych. Tarnowska placówka

została oceniona najwyżej w kraju i otrzymała miano Złotej Perły Medycyny. Tytuł ten nadawany jest w uznaniu ciągłego podnoszenia jakości świadczeń medycznych i rozwoju jednostki. W czwartej edycji konkursu ocenie podlegała również jakość usług diagnostycznych, struktura i wykształcenie kadr medycznych, podnoszenie kwalifikacji kadry zarządzającej i pracowników, zrealizowane inwestycje, rozwój i innowacyjność w medycynie, wdrożenie systemów jakości oraz prowadzona międzynarodowa współpraca naukowa. Pod uwagę brana jest także aktywność w środowisku medycznym, przestrzeganie zasad etycznych oraz opinie pacjentów.

– To kolejne wyróżnienie dla szpitala – dodaje dyrektor **Marcin Kuta**. – Od kilku lat konsekwentnie modernizujemy kolejne oddziały. To już stary-nowy szpital.



## Spotkanie honorowych dawców krwi

**T**arnowscy honorowi dawcy krwi spotkali się z prezydentem Tarnowa. Była to okazja do podsumowania kończącego się roku.

Ilość oddawanej w Tarnowie krwi nie maleje. Optyzmem może napawać to, że coraz więcej tego życiodajnego płynu oddają młodzi krwiodawcy. Do końca października w Tarnowie honorowo oddano 2013 litrów krwi, z czego 1090 pochodziło od uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów.

**Nagrodzeni przez Prezydenta Miasta Tarnowa:**

Tarnowski Dukat: **Małgorzata i Krzysztof Gajdowie**

Encyklopedia Tarnowa: **Ewa Witecka, Krzysztof Dubarek, Jan Krasoń, Antoni Kawula, Marian Suchecki, Stefan Wrona**



Do wzrostu zainteresowania krwiodawstwem przyczyniła się magistracka akcja, w ramach której osoby oddające krew otrzymują darmowe bilety miesięczne na autobusy MPK.

## 10 lat tarnowskiej hemodynamiki

Pracowni hemodynamiczna w Specjalistycznym Szpitalu im. E. Szczeklika w Tarnowie obchodzi dziesięciolecie funkcjonowania. Dzięki niej w Tarnowie możliwe jest diagnozowanie i leczenie choroby niedokrwiennej serca.

W pracowni, która powstała 13 października 2000 r., prowadzone są nie tylko badania, ale i zabiegi ratujące zdrowie oraz życie – głównie badania koronarograficzne i zabiegi koronaroplastyki. Od 2005 roku pracownia hemodynamiki funkcjonuje całodobowo, przez siedem dni w tygodniu, pełniąc dyżur „zawałowy”. Pacjenci, którzy trafiają tu w wyniku zawału serca, mogą poddać się zabiegowi mechanicznego udrożnienia zamkniętej tętnicy wieńcowej. Zmniejsza to uszkodzenia spowodowane zawałem i przyspiesza rekonwalescencję.

W ciągu dziesięciu lat funkcjonowania pracowni hemodynamiki Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika wykonała około 15 tysięcy koronarografii i 6,5 tysiąca zabiegów koronaroplastyki.

## Zarządzanie środowiskiem: norma ISO 14001 i System EMAS

Jeszcze niedawno obok ceny podstawowym atrybutem większości towarów, pozwalającym na sukces rynkowy, była jakość. Obecnie równie ważne jest, aby oferowany produkt był przyjazny dla środowiska, a działalność przedsiębiorcy zgodna z zasadą neutralności - dążeniem do działania, które w żaden sposób nie wpływa na środowisko naturalne. Stosowanie nowoczesnych zasad zarządzania środowiskowego staje się nie tylko wyrazem ekologicznej świadomości przedsiębiorców, lecz także instrumentem walki konkurencyjnej. Posiadanie i stosowanie systemów środowiskowych polepsza znacznie wizerunek firmy i ułatwia kreowanie pozycji rynkowej. Społeczeństwa rozwiniętych państw w coraz większym stopniu zwracają uwagę na rodzaj stosowanych opakowań, na możliwość stosowania recyklingu, ograniczenie szkodliwego wpływu emisji zanieczyszczeń, ścieków a nawet hałasu. Konsumenty coraz częściej wybierają zdrowe i bezpieczne produkty, co w efekcie może prowadzić do trudnej sytuacji ekonomicznej pozostałych wytwórców i wymusić także z ich strony działania prośrodowiskowe.

Opracowana przez Międzynarodową Organizację ds. Normalizacji norma ISO

14001, została opublikowana w około 160 krajach przez krajowe komitety normalizacyjne w taki sposób, że niezależnie od kraju, jego kultury, położenia, warunków klimatycznych, prowadzona działalność musi spełniać dokładnie takie same wymagania w zakresie ochrony środowiska.

Certyfikat ISO 14001 jest zatem niezależnym, honorowanym na całym świecie potwierdzeniem, że firma funkcjonuje w sposób odpowiedzialny społecznie i ekologicznie, poprzez działalność zgodną ze środowiskiem naturalnym we wszystkich jego aspektach.

W procesie wdrożenia normy i certyfikacji pomagają liczne, wyspecjalizowane firmy consultingowe, które na życzenie klienta dostosowują rozwiązania techniczne, przygotowują dokumentację, prowadzą szkolenia pracowników.

Unia Europejska, jako lider nowoczesnego podejścia do zarządzania środowiskowego, tworząc jednocześnie godne do naśladowania wzorce pod względem normalizacji, stworzyła odpowiednie instrumenty mające na celu zachęcenie różnych organizacji - przedsiębiorstw, zakładów, instytucji - do ciągłego doskonalenia efektów swojej działalności w dziedzinie ochrony środowiska. Do takich

instrumentów należy System Ekozarządzania i Audytu **EMAS** (ang. Eco Management and Audit Scheme).

EMAS jest czymś w rodzaju znaku firmowego, określającego dążenie organizacji do doskonałości w zakresie ochrony środowiska. Zasadniczym założeniem systemu EMAS jest dostrzeżenie i wyróżnienie tych organizacji, które dobrowolnie wychodzą poza zakres podstawowych wymogów określonych przepisami prawa i w sposób stały dążą do osiągania jak najlepszych wyników prowadzonych działań prośrodowiskowych. Przystąpienie do systemu EMAS stanowi wejście do „elitarnego klubu” tych organizacji, które traktują aspekty środowiskowe na równi z innymi elementami prowadzonej działalności oraz w sposób ciągły dążą do poprawy i minimalizacji swojego oddziaływania na środowisko.

Organizacja, która chce zarejestrować się w systemie EMAS musi przede wszystkim wdrożyć system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami normy ISO 14001.

Szczegółowe informacje o systemie EMAS oraz procedurze przystąpienia do systemu znajdują się na stronie internetowej [www.emas.mos.gov.pl](http://www.emas.mos.gov.pl)

## Finał „Wakacyjnej przyrody”

**16 listopada 2010 r. podsumowano III konkurs fotograficzny „Wakacyjna Przyroda”. Podczas uroczystego finału Zastępca Prezydenta Miasta Tarnowa Henryk Słomka-Narożański wręczył nagrody laureatom konkursu oraz upominki i pamiątkowe dyplomy wszystkim fotoamatorom, którzy nadesłali prace na konkurs.**

Wręczeniu nagród towarzyszyła wystawa nagrodzonych fotogramów oraz pokaz zdjęć nadesłanych na konkurs. Przybyli na podsumowanie uczestnicy oraz goście mogli obejrzeć najciekawsze fotografie i przy okazji podyskutować na temat fotografowania przyrody, krajobrazu, architektury. Była to też dobra okazja do wymiany doświadczeń, spostrzeżeń

i doskonalenia umiejętności podglądania przyrody i przybliżania jej piękna, nie zawsze widocznego dla żyjących w pośpiechu mieszkańców.

Nagrody konkursowe zostały ufundowane przez Urząd Miasta Tarnowa oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.



**Kategoria zabytki i architektura Tarnowa i okolic:  
I miejsce: Katarzyna Piskorska –  
za pracę „Brzwi do zielonego muru”**



**Kategoria przyroda Tarnowa i okolic  
I miejsce: Adam Gutowicz – za pracę „Nauka latania”**

Wszystkie nagrodzone i wyróżnione fotografie oraz zdjęcia z finału konkursu można obejrzeć na stronie internetowej [www.tarnow.pl](http://www.tarnow.pl)

Dodatek ekologiczny współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Poradnik Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie

## EkoLekcje 2010

### LEKCJA 7

#### Temat: Recykling - wybór czy konieczność?

Corocznie na świecie obserwuje się wzrost liczby odpadów. Przyczynia się do tego fakt, iż wszystko, co przestało być potrzebne wyrzucane jest do kosza. Powszechne stały się również produkty jednorazowego użytku. Kupowane są po to, aby je zaraz wyrzucić. Ponadto wiele produktów owijanych jest w niepotrzebne, dodatkowe warstwy opakowań. W ten sposób na wysypiska trafia tysiące ton makulatury, miliony puszek, szklanych i plastikowych butelek itp. Problem nadmiernej „produkcji” odpadów pogarsza bez troska ludzi. Wielu bez namysłu pozbywa się użytecznych rzeczy wyrzucając je do kosza. Na wysypiska trafia więc również mnóstwo zabawek, artykułów gospodarstwa domowego, ubrań itd. Gromadzenie odpadów na składowiskach jest niekorzystne między innymi ze względu na ich długi czas degradacji.



Fragment miejskiego składowiska odpadów w Tarnowie

Ilość miejsca na składowiskach odpadów jest ograniczona, a śmieci gwałtownie przybywa. Nadzieją na poprawę sytuacji jest **recykling czyli ponowne przetworzenie surowców wtórnych w procesie produkcyjnym. W ten sposób można nawet wielokrotnie wykorzystywać materiały z których artykuły zostały wykonane.**

Przetwarzanie surowców wtórnych umożliwia ochronę zasobów naturalnych. Odzyskiwanie i przetwarzanie substancji redukuje również ilość odpadów, dzięki czemu pozwala zaoszczędzić miejsce na składowiskach. Dodatkowo surowce wybrane ze śmieci mogą posłużyć jako nośniki energii. Główną zasadą recyklingu jest maksymalizacja wykorzystania tych samych tworzyw do produkcji kolejnych dóbr materialnych i użytkowych, przy możliwie najmniejszym nakładzie surowcowym i energetycznym potrzebnym do ich prze-

tworzenia. Powtórne wykorzystanie odpadów to nie tylko oszczędność materiałów, z których dany produkt został wytworzony, ale również energii i ludzkiej pracy.

Recykling jest możliwy wówczas, gdy odpady są odpowiednio posegregowane, a następnie przekazane do oznakowanych pojemników, z zachowaniem podziału na rodzaj surowca. W gminach służą do tego celu specjalne kontenery.



Kontenery przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów. Zakład Zagospodarowania Odpadów Tarnów

Odpady komunalne nadające się do przetworzenia można podzielić na 4 podstawowe grupy: papier, plastik, szkło, metale.

Trudno sobie wyobrazić życie bez **papieru**. Statystycznie człowiek rocznie zużywa ok. 50 kg papieru, natomiast produkcja światowa sięga około 318 mln ton. Wytworzenie tak dużej ilości wiąże się z ogromnym zużyciem surowców. Dlatego bardzo ważne jest przetwarzanie makulatury. Dzięki niej ogranicza się eksploatację drewna pochodzącego z lasów. Tona makulatury pozwala oszczędzić około 15 drzew. Wykorzystanie makulatury pozwala zredukować zanieczyszczenia powietrza oraz ilości ścieków przemysłowych. Wykorzystując makulaturę oszczędzamy również wodę, energię i miejsce na składowisku. Uznaje się, że powtórne wykorzystanie 1 tony papieru pozwala zaoszczędzić 26,5 tys. litrów wody, 1476 litrów ropy, ok. 7 m<sup>3</sup> miejsca na składowisku oraz tyle energii, ile jest potrzebne do ogrzania przeciętnego mieszkania przez pół roku. Należy pamiętać, iż makulatura wyrzucona do śmietnika wraz z innymi odpadami nie będzie nadawała się do produkcji papieru. Trzeba też zwrócić uwagę, żeby nie zamoczyć zbieranego papieru, gdyż wpływa to znacząco na jego przydatność. Oczywiście nie każdy zużyty wytwór papierniczy może trafić do kontenera z makulaturą. Wśród makulatury nie po-

winny się znaleźć pojemniki z jakąkolwiek zawartością, tapety, artykuły higieniczne oraz opakowania wielomateriałowe czyli np. kartony po napojach.

Kolejnym surowcem doskonale nadającym się do powtórnego wykorzystania są **tworzywa sztuczne**. Niewątpliwie zalety takie jak: wytrzymałość oraz niski ciężar spowodowały, że są one powszechnie stosowane w życiu codziennym i wielu dziedzinach przemysłu. Najwięcej, bo aż około 60% wszystkich opakowań wykorzystuje przemysł spożywczy.

Tworzywa sztuczne pozyskiwane są z przerobu ropy naftowej. Nie są obojętne dla środowiska naturalnego, gdyż proces ich rozkładu wynosi nawet kilka tysięcy lat. Toksyczne substancje z porzuconych odpadów przenikają do wód gruntowych i gleb. Z uwagi na uwalnianie toksyn niezwykle szkodliwe jest również spalanie odpadów z tworzyw sztucznych



Kontener przeznaczony na opakowania typu PET

w domowych piecach. Dlatego bardzo ważne jest przetwarzanie plastiku. Opakowania PET przetwarza się na włókna, przedzie, folie, oleje opałowe, a nawet meble i polarowe ubrania. Szacuje się, że 35 butelek plastikowych wystarczy, by wyprodukować jedną bluzę. Uzyskane z butelek włókno poliestrowe jest też znakomite do wyrobu plecaków, namiotów, butów itp.

**Szkło** również jest doskonałym surowcem wtórnym. Niewątpliwą jego zaletą jest fakt, iż może być przetworzone bezstratnie na takie samo opakowanie, jakim było poprzednio.

Odpady szklane nie stanowią wprawdzie bezpośredniego zagrożenia dla środowiska, jednak ich powtórne wykorzystanie niesie za sobą duże korzyści ekologiczne. Najważniejszym z nich jest zmniejszenie ilości szklanych odpadów na wysypiskach. Wykorzystanie stłuczki



szklanej niweluje również poziom emisji trujących związków, które towarzyszą pierwotnej produkcji szklanych opakowań.

**Odpady metalowe** są towarem pożądanym jako surowiec do produkcji stali. Recykling metali chroni środowisko naturalne poprzez zmniejszenie zużycia energii w procesie produkcyjnym oraz poprzez zagospodarowanie odpadów. Do jej przetwarzania we wtórnym procesie zużywa się wielokrotnie mniej energii w porównaniu z ilością energii potrzebną do procesu pierwotnego. Dodatkową zaletą jest brak strat w jakości materiału nawet przy wielokrotnym jego przetworzeniu.

Często wśród odpadów komunalnych znajduje się aluminium. W Polsce jego recykling osiągnął wysoki poziom. Wykorzystanie odpadów aluminiowych to duża korzyść ekologiczna. Wytworzenie aluminium ze złóż boksytu wiąże się ze skażeniem gleby, wód i powietrza.

Ponadto recykling aluminium to oszczędność około 95% energii potrzebnej do pierwotnej jego produkcji

#### Podsumowanie

Każdy mieszkaniec Polski wytwarza w ciągu roku około 300 kg śmieci. Rocznie w skali kraju daje to około 12 mln ton odpadów. Z roku na rok gwałtownie przybywa nieczystości. Wyrzucając niepotrzebne rzeczy zanieczyszczamy środowisko, a co najważniejsze marnotrawimy wartościowe surowce. Recykling w dużym stopniu pozwala zaradzić tym problemom. Dzięki powtórnemu wykorzystaniu odpadów zasoby pierwotne są mniej eksploatowane. Ze względu na konieczność redukcji ilości odpadów coraz częściej już w trakcie projektowania produktu uwzględnia się recykling. Takie projektowanie nazywa się ekoprojektowaniem lub projektowaniem dla środowiska. Podczas „projektowania dla środowiska” zwraca się uwagę na produk-

ty począwszy od fazy koncepcyjnej, aż do ich ostatecznego zagospodarowania. Nie projektuje się więc wyrobów, ale ich cykle życia. Ekoprojektowanie daje możliwość obniżenia materiałochłonności i energochłonności w całych cyklach ich istnienia. Przy produkcji stosowane są materiały, które łatwo można rozdzielić i poddać recyklingowi. Dzięki temu wydajność odzysku wzrasta. Ma to ogromne znaczenie ekologiczne zwłaszcza w obecnych czasach, przy rosnącym zapotrzebowaniu na jednorazowe produkty.

Mieszkańcy Tarnowa w ramach umowy z MPGK Sp. z o.o. mogą odebrać specjalne worki przeznaczone do segregacji odpadów. Posegregowane odpady zabierane są darmowo, raz w miesiącu, w ramach poszerzenia umowy o wywóz nieczystości. Każdy chce żyć w czystym, przyjaznym środowisku. Zadbajmy więc wspólnie o nasze otoczenie.

**Bądźmy EKOaktywni – dbajmy o środowisko w którym żyjemy.**

## Odnawialne źródła energii szansą na czyste środowisko

**W** październiku i listopadzie 2010 roku przeprowadzono kolejną edycję konkursu na szkolną gazetkę o tematyce ekologicznej. Tegoroczne hasło brzmiało: „Odnawialne źródła energii szansą na czyste środowisko”. Tematyka konkursu miała na celu zwrócenie uwagi młodzieży na problemy ochrony środowiska i ekologii, a także uświadomienie, iż każdy indywidualnie jest odpowiedzialny za przyrodę.

Ponadto biorąc pod uwagę problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska, działaniami człowieka powodującymi de-

gradację środowiska, wyczerpywaniem się nieodnawialnych zasobów ropy naftowej, gazu ziemnego oraz węgla, chcieliśmy zwrócić uwagę młodzieży na kwestie kurczenia się zasobów naturalnych oraz możliwości jakie dają odnawialne źródła energii. Mamy nadzieję, że zdobyta wiedza podczas przygotowania oraz sam przekaz gazetki pomogły młodym ludziom w podejmowaniu właściwych wyborów i działań mających na celu oszczędzanie energii.

W bieżącym roku do konkursu zgłosiło się 15 placówek oświatowych. Wy-

17 listopada 2010 r. odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu wraz z wręczeniem zwycięzcom nagród i wyróżnień, a wszystkim uczestnikom dyplomów.

Wśród szkół podstawowych najlepsze okazały się:

I nagroda - Szkoła Podstawowa Nr 1 w Zespole Szkół Nr 5

II nagroda - Szkoła Podstawowa Nr 5

III nagroda - Szkoła Podstawowa Nr 2

III nagroda - Szkoła Podstawowa Nr 14

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa Nr 9

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa Nr 15

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa Nr 19

Wśród szkół ponadpodstawowych:

I nagroda - Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych

Wyróżnienie - Gimnazjum Nr 2

Wyróżnienie - Zespół Szkół dla Niesłyszących i Słabosłyszących

Nagroda za udział - Gimnazjum Nr 4

Nagroda za udział - Zespół Szkół Społecznych

konane prace cechowały się wysokim poziomem artystycznym, wartościami merytorycznymi oraz przesłaniem ekologicznym. Komisja oceniająca wybrała najlepsze prace i przyznała nagrody ufundowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Urząd Miasta Tarnowa.



I nagroda – Szkoła Podstawowa Nr 1 w Zespole Szkół Nr 5

## Tarnowskie pomniki przyrody (VII)

# Jesion wyniosły przy alei M.B. Fatimskiej oraz dąb bezszypułkowy przy ulicy Norwida

**J**esion wyniosły o obwodzie 288 cm rosnący przy al. Matki Bożej Fatimskiej 25 został ustanowiony pomnikiem przyrody w 2005r. Drzewo to jest widoczne z ulicy za ogrodzeniem szpitala. Pełny pień i wysoko osadzona, regularna korona decydują o wyjątkowej urodzie tego drzewa. Pojawiające się co jakiś czas kalaforowato zdeformowane kwiatostany jesionów, dobrze widoczne zimą, to efekt żerowania szpecieli

styczną cechą jest stożkowata korona oraz podłużne owoce ze skrzydełkiem umożliwiającym rozsiewanie przez wiatr. Ponadto jest jednym z pierwszych drzew zapowiadających jesień, gdyż jego liście opadają bardzo szybko. Jesion jest jednym z największych rodzimych drzew liściastych, a także jednym z najstarszych drzew na Ziemi. Żyje ok. 200 lat, a w wieku około 100 lat przestaje rosnać na wysokość. Drewno jesionu jest bardzo cenionym surowcem wykorzystywanym do wyrobu mebli, sprzętu sportowego oraz szczelbi drabin. Jesion wyniosły o najgrubszym pniu rośnie w Wetlinie przed budynkiem nadleśnictwa i ma 615 cm obwodu oraz 31 metrów wysokości.



**Dąb bezszypułkowy „Wacław”** o obwodzie 270 cm został objęty ochroną pomnikową uchwałą Rady Miejskiej z 4 listopada 2010 r. Rośnie na prywatnej posesji przy ul. Norwida w Tarnowie-Mościcach. Jest jednym z najwyższych drzew w okolicy ul. Norwida, a przez to znaczącym akcentem w krajobrazie osiedla. Jego obszerna korona jest dominującym elementem w zieleni, widocznym na całej przestrzeni ul. Norwida i na długim odcinku ul. Sienkiewicza. U dębu tego można zaobserwować cechę charakterystyczną dla dębów bezszypułkowych, które w odróżnieniu od dębów szypułkowych mają

wyraźniej wykształcony pień na całej długości drzewa. Wśród wielu konarów dębu można prześledzić przebieg pnia aż do wierzchołka drzewa. Ze względu na mniejsze wymagania siedliskowe, dąb bezszypułkowy występuje naturalnie na glebach piaszczystych i skalistych, stąd w Tarnowie położonym na glebach zasobnych jest rzadkością. Najgrubszy dąb bezszypułkowy na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych rośnie w nadleśnictwie Skierniewice i ma obwód 609 cm, natomiast najstarszy okaz znajduje się w Turawie w województwie opolskim i ma 369 lat, a jego obwód wynosi 562 cm.



z rzędu roztoczy. Jesion wyniosły (*Fraxinus Excelsior*) jest drzewem, którego charaktery-

## „Sprzątanie Świata - Polska 2010”

**J**ak co roku, w trzeci weekend września wyruszyło w teren ponad 5 tysięcy tarnowian biorąc udział w organizowanej już po raz 17 w Polsce akcji „Sprzątanie Świata”. Ochotnicy zebrali porzucone odpady i przekazywali je do powtórnego wykorzystania lub na bezpieczne wysypisko.

Hasło tegorocznej kampanii to „Chrońmy bioróżnorodność – segregujmy odpady”, a główny jej cel zakłada zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Tarnowa, poprzez zachęcenie wszystkich do stosowania w życiu codziennym prostych, ale w skali globalnej bardzo skutecznych działań. Będzie to sprzyjać efektywnej ochronie środowiska i zasobów naturalnych, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju naszego kraju.

„Sprzątanie świata – Polska 2010” wpisuje się w prowadzoną pod patronatem Fundacji Nasza Ziemia wieloletnią kampanię edukacyjną związaną z mądrym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, działaniami pozwalającymi chronić środowisko przyrodnicze, a także selektywną zbiórką odpadów i używaniem produktów z recyklingu. Realizowana jest w formie kampanii informacyjno-edukacyjnej w telewizji, radiu i w Internecie, plakatowych, konkursów dla szkół, licznych konferencji oraz wspólnej organizacji ogólnopolskich wydarzeń ekologicznych takich jak akcja „Sprzątanie świata”, czy obchody Międzynarodowego Dnia Ziemi.

W bieżącym roku w akcji wzięło udział ponad 5 000 uczestników, głównie uczniów

tarnowskich szkół i przedszkolaków. Zebraliśmy i posegregowaliśmy blisko 4 000 kg odpadów, zlikwidowaliśmy 26 „dzikich” wysypisk odpadów.

Chcąc jeszcze bardziej zachęcić do działań na rzecz środowiska organizatorzy nagrodzili upominkami i pamiątkowymi dyplomami wysłanki wyróżniających się grup, reprezentujących następujące placówki:

Przedszkole Publiczne nr 3, Przedszkole Publiczne nr 5, Przedszkole Publiczne nr 29, Przedszkole Publiczne nr 32, Szkołę Podstawową nr 2, Szkołę Podstawową nr 8, Szkołę Podstawową nr 9, Szkołę Podstawową nr 15, Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych, VI Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Medycznych, Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II.

## Mobilne lodowisko w Mościcach

**J**uż niebawem tarnowianom służyć będzie nowe, mobilne lodowisko. Kosztowało ono 270 tys. zł i zostanie usytuowane w Mościcach. Jeśli aura dopisze, lodowisko zostanie otwarte jeszcze w pierwszej połowie grudnia. Trwają prace przygotowawcze.

Podczas zbliżającej się zimy w Tarnowie będzie można korzystać z trzech, a nie jak do tej pory z dwu sztucznych lodowisk.

Z myślą o zbliżającym się sezonie zimowym Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji zakupił trzysta par łyżew. Dwieście z nich trafi do wypożyczalni, która zostanie uruchomiona przy lodowisku w Mościcach, a po pięćdziesiąt, otrzymają wypożyczalnie przy dwóch innych miejskich obiektach. Za wypożyczenie łyżew na godzinę trzeba będzie zapłacić 3,5 zł.

Do miejskich obiektów co roku uruchamianych przy Pałacu Młodzieży i przy ulicy Wojska Polskiego dołączy mobilne lodowisko, które będzie znajdować się obok kortów tenisowych, za halą „Jaskółka”. Nim obiekt o wymiarach 15 x 30 metrów przyjmie pierwszych amatorów ślizgania, konieczne jest uporządkowanie terenu pod lodowisko i podłączenie infrastruktury zapewniającej mu prawidłowe działanie.

Jak przewiduje dyrektor Tarnowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji **Edward Rusnarczyk**, lodowisko w Mościcach będzie gotowe w pierwszej połowie grudnia. Określono też ceny wstępu na nowy obiekt. Za 45 minut ślizgania dorośli będą musieli zapłacić 3,5 zł, młodzież korzystająca z ulg - 2 zł, a grupy zorganizowane - 1,2 zł.



Za korzystanie z lodowiska o wymiarach 20x40 m przy Pałacu Młodzieży w tym roku dorośli zapłacą 4 zł, korzystający z ulgi - 2,5 zł, a grupy zorganizowane - 1,2 zł.

## Rekord tarnowianki w Chinach

**E**dyta Ropek, najlepsza polska zawodniczka wspinaczki sportowej, w widowiskowy sposób zwyciężyła podczas ostatnich zawodów edycji Pucharu Świata w chińskim Huaiji. Tarnowianka tym samym zapewniła sobie trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata 2010.

Doskonały start **Edyty Ropek** podczas zawodów Pucharu Świata we wspinaczce, które odbyły się w Huaiji, dał tarnowiance spektakularne zwycięstwo. W finałowym biegu na czas na dystansie 15 metrów mistrzyni Europy pokonała Chinkę **Cuilian He** i czasem 9,76 s. ustanowiła nowy rekord świata w tej dyscyplinie. Warto zauważyć, że bezpośrednia rywalka Polki w finałowym biegu osiągnęła czas 9,81 s., który również okazał się lepszy od dotychczasowego rekordu świata, ustanowionego w tym roku przez Rosjankę **Ksienię Aleksiewą**. **Łukasz Świrk**, który podczas zawodów w Huaiji również reprezentował Polskę, zajął w swojej kategorii dziesiąte miejsce.



Edyta Ropek w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata 2010 z 451 punktami zajęła trzecie miejsce, na drugiej pozycji uplasowała się Ksenia Aleksiewa z Rosji, która podczas wyczerpującego sezonu zbierała na swoim koncie 460 punktów. Zwyciężyła jej rodaczka **Julia Lewoczki** z liczbą 461 punktów.

## Sport sposobem na świętowanie

Tarnowianie skupieni w Polskim Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” oraz miłośnicy aktywności fizycznej udowodnili, że niepodległość można świętować również w sportowym stylu. Na startach imprez sportowych stanęło wielu biegaczy i pływaków.

Sztandarową, utwierdzoną długą tradycją imprezą sportową towarzyszącą Świętu Niepodległości jest tarnowski Bieg Sokołów. W tegorocznej, piętnastej edycji na zlokalizowanym w Parku Strzeleckim starcie stanęło 170 zawodniczek i zawodników. Biegi rozgrywane były na dystansach 3000, 2000 oraz 1000 metrów i podzielone na kategorie wiekowe.

W biegu na dystansie 3000 m, wśród mężczyzn, zwyciężył zawodnik Sokoła Tarnów – **Grzegorz Czyż**. Na dystansie 2000 m najszybsza spośród kobiet okazała się zaś **Anna Popławska** z PWSZ w Tarnowie.

Po raz pierwszy do organizowanych z okazji Święta Niepodległości zawodów sportowych dołączyły Tarnowskie Zawody Pływackie. Występujący w nich młodzi i dorośli zawodnicy zmagali się na pływalni TOSiR-u przy ul. Piłsudskiego, pokonując dystans 50 metrów.

# STULECIE TARNOWSKICH INWESTYCJI



Tarnowskie Wodociągi



Zakład Energetyczny



Dworzec PKP